

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030

Verkkoaiivoriihen syöte visioprosessiin, visioseminaari 8.9.2017

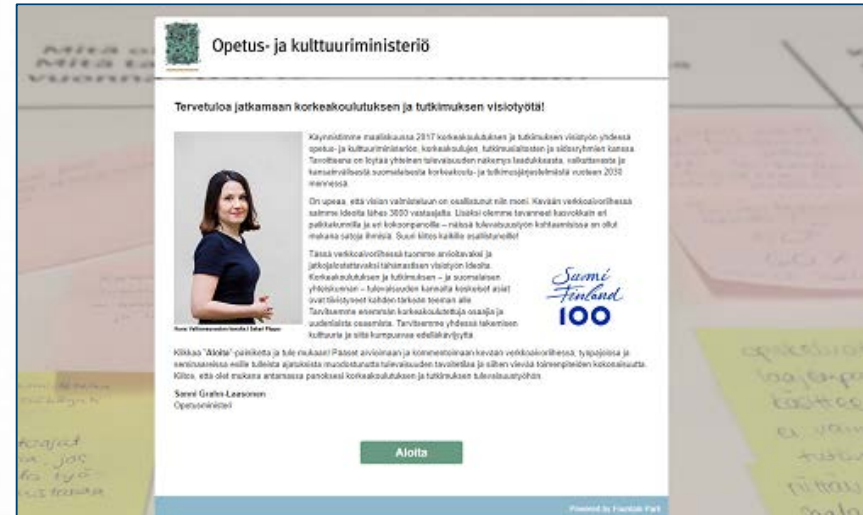
Fountain Park Oy
Hanna Heinonen
Janne Jauhiainen
Tuomo Lähdeniemi
Kalle Mäkinen
Petri Nuppunen

Laaja osallistuminen - miksi verkkoaiivoriihi?

Visiotyö verkossa ja työpajoissa

- ★ Visiotyössä jalostetut osavisiot vietiin kommentoitaviksi ja jatkojalostettaviksi verkkoavoriikkeen
- ★ Aivoriikityöskentely 21.7-25.8.2017 saakka tähän aineistoon. Sivut edelleen nähtävissä.

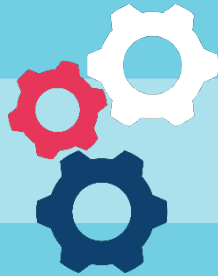

Aivoriihen II vaiheen toteutus ja tunnusluvut

Osallistuminen käytännössä

Kommentoi
visiolinjauksia:
Arvioi molempien
osavisioiden
tavoitetilaa;
haluatko lisätä,
poistaa tai
muokata jotain
osakokonai-
suuksissa?

Arvioi
toimenpide-
kokonaisuuksia:
Ovatko
suunnitellut
toimenpide-
kokonaisuudet
oikeita
tavoitteiden
suhteen?

Arvioi keinoja:
Mitkä ovat
tärkeimmät
keinot
tavoitteiden
saavuttamiseksi?

Vapaa sana: Onko
mielessäsi jotain
muuta
korkeakoulu-
vision tai sen
valmisteluun
liittyen?

730 osallistujaa 25.8. mennessä

Nykyinen organisaatio

Yliopisto	284
Ammattikorkeakoulu	224
Tutkimuslaitos	21
Muu julkinen sektori	57
Elinkeinoelämä	24
Työmarkkinajärjestö	41
Muu sidosryhmä	80

Asuinpaikka

Suurmetropolialue	342
Lounaisrannikko	71
Väli-Suomi	104
Pohjanmaa	31
Pohjois-Suomi	51
Itä-Suomi	124
Muu Euroopan maa kuin Suomi	6
Euroopan ulkopuolinen maa	1

Nykyinen rooli

Korkeakoulun johto (rehtoraatti, hallitus)	51
Korkeakouluyksikön johto (tdk- tai laitostaso, palveluyksikkö)	87
Professori	34
Yliopettaja	33
Muu opetus- ja tki-henkilöstö	138
Muu korkeakoulun henkilöstö	39
Opiskelija	78
Yrityksen/järjestön/tutkimuslaitoksen/ julkishallinnon organisaation johto	48
Asiantuntija	191
Joku muu	31

Sukupuoleni

Nainen	419
Mies	268
En halua ilmoittaa	43

Osavisio 1

*Enemmän osaajia ja
uudenlaista osaamista*

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

Sivistykselle ja osaamiselle rakentuva hyvinvointi takaa hyvän elämän edellytykset suomalaisille. Korkean osaamistason tehtävien kasvu ja työelämän nopeat muutokset edellyttävät, että koko väestön osaamispääoma kasvaa. Korkeakoulututkinon suorittaa 50 % nuorista aikuisista (30-34 -vuotiaat). Nuorten luottamusta tulevaisuuteen vahvistetaan tarjoamalla jokaiselle mahdollisuus korkeakouluopintoihin.

- Luottamus ja koulutuksen merkityksen kokeminen
- Laajempi koko elin- ja toimintaympäristön muutos
- Sujuvat kaikkien asteiden väliset siirtymät ja mahdollisuus edetä opinnoissa - ei maksimoida koulutuksessa olevien määrää mikäli se ei johda tuloksiin.
- Tutkinon suorittaminen vs elinikäinen oppiminen

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

Kaikkien korkeakoulutettujen osaaminen rakentuu tietoperusteisuudelle ja tiedon käyttöä tukevalle laaja-alaiselle osaamiselle; luovuudelle ja innovatiivisuudelle, ongelmanratkaisu-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidoille sekä modernin toimintaympäristön hallinnalle.

Korkeakoulujen joustava ja modulaarinen koulutustarjonta tuottaa uudenlaista osaamista ja yksilöllisiä opintopolkuja sekä tukee elinikäistä oppimista. Opiskelussa, elinikäisessä oppimisessa ja uuden tiedon muodostamisessa hyödynnetään avoimia (kotimaisia ja kansainvälisiä) oppimisalustoja ja korkeakoulujen opetus- ja tutkimushenkilöstön vahvaa pedagogista osaamista.

- Konkretia
- Monitieteisyyttä, monenlaisia yhdistelmiä oppijan näkökulmasta
- Pedagogisen osaamisen ja alustojen kehittäminen
- Tuoreimman tutkimustiedon lisääminen

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

Kotimainen ja kansainvälinen liikkuvuus on luonteva osa korkeakouluopiskelijoiden opiskelua ja tutkimus- ja opetushenkilöstön uraa. Korkeakoulujen ja työelämän yhteistyörakenteet mahdollistavat oppimisen ja osaamisen uusintamisen monipuolisesti työuran eri vaiheissa. Koulutuksen sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan avoimuus tuo korkeakoulujen osaamisen laajasti yhteiskunnan käyttöön.

- Liikkuvuus ymmärrettävä laajasti
- Verkostomainen toimintatapa
- Kaikille toimijoille, koko opiskelu- ja työuran

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

Kansainvälisen kilpailukyvyn ylläpitäminen edellyttää vahvaa ja yhdessä toimivaa korkeakoulujärjestelmää. Korkeakoulut uudistavat ja kehittävät yhteiskuntaa ja luovat edellytyksiä sivistykselle. Korkeakoulut toimivat avoimesti ja yhdessä laadukkaasti ja kansainvälisesti vetovoimaisen tutkimuksen ja koulutuksen kehittäjinä.

- Luetaan monella tavalla
- Korkeakoulut luovat sivistystä, eivät vain edellytyksiä
- Profiilit ja roolit?
- Muotoilussa aistitaan myös "Suomi vs muu maailma" -yhteistyötä ja halutaan korostaa aktiivista roolia omissa kv-verkostoissa

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

- Nivelvaiheiden varmistaminen
- Toisen asteen ohjaus
- Muiden koulutusasteiden ja oppilaitosten opintojen sujuva suorittaminen
- Joustavat modulit
- Opintojen taloudellinen tuki

Toimenpiteet korkeakoulutettujen määrän lisäämiseksi

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

- Kandidutkinto ilman hakua
- Yhtenäiset hakujärjestelmät ja modulaarinen tarjonta
- Opettajien jatkuva ammatillinen kehittyminen
- Yhteistyöverkostot
- Avoimen tarjonnan lisääminen

Toimenpiteet korkeakoulutuksen joustavoittamiseksi ja yksilöllisten opintopolkujen lisäämiseksi

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

- Moderni pedagogiikka, opetuksen ja työn kehittäminen yhdessä oppilaitosten, yritysten ja organisaatioiden kesken
- Sujuvat siirtymät
- Ei korosteta teorian ja käytännön eroa liikaa
- Yhteiset organisaatorakenteet

Toimenpiteet työelämäyhteistyön ja uudenlaisen osaamisen lisäämiseksi

Enemmän osaajia ja uudenlaista osaamista

- "Välttämättömästä" kansainvälisyysjaksosta ja kansainvälisyydestä osana elinikäistä oppimista eriäviä käsityksiä
- Ihmisten välisten kohtaamisten lisääminen

Toimenpiteet liikkuvuuden lisäämiseksi korkeakoulujen välillä sekä kansainvälisyyden lisäämiseksi

Osavisiio 1 yhteenveto

- Korkeakoulutettujen määrän lisääminen pääsääntöisesti hyvä, monipuolisuus ja "uudenlaiset osaamiset" nähdään usein tärkeämmäksi kuin korkea-asteen koulutusmäärät itsessään. Korkean osaamisen ja sivistyksen tuottaminen ei ole lukumääräkysymys.
- Prosenttiluvut, ikäryhmät ja käytännön keinot herättävät tarkentavia kysymyksiä.
- Oppijan näkökulma vahvemiksi tarjontapuolen rinnalla
- Elinikäinen oppiminen käytännössä (vs formaali tutkintosidonnainen) koetaan hieman epäselväksi
- Yhteistyön lisääminen konkretiassa täytyy sovittaa rahoitusmalliin saumattomasti. Kotimaista- ja kansainvälistä yhteistyötä ei haluta kategorisesti erotella.

Osavision 1 yhteenveto

Avoimuus, henkilökohtaiset opintopolut ja tiivis työelämäyhteys opiskelijalle hyvä, mutta resursointiin erittäin suuri haaste. Työmäärä ja talous oltava tasapainossa jotta voidaan toteuttaa

Toisen ja korkea-asteen yhteensovittaminen ja roolit tärkeä konkretisoida ja varmistaa; myös toisen asteen tutkinto voi riittää mutta yhteistyötä syytä tehdä opinnoissa ja nivelvaiheissa

Opiskelijavalinnat ja opiskelijan valinnat vaativat vielä konkretiaa, nyt nähdään "vanhan" järjestelmän vastakkaisuuksia joustavuudelle

Opintojen tuki (rahallinen ja esim. ohjaus) varmistettava jos opiskelu entisestään henkilökohtaistuu ja "elinikäistyy"

Tällä hetkellä keinovalikoimasta tärkeimmiksi priorisoitu *tutkintojen laadun kehittäminen, opetus- ja oppimismenetelmien monipuolistaminen, tutkinnon täydentämisen ja uuden osaamisen¹ hankkimisen tukeminen sekä korkeakoulujen työelämäkumppanuuden vahvistaminen*

Osavisio 2

*Yhteistyön kulttuurilla
edelläkävijyyttä*

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

Suomen hyvinvointi rakentuu tulevaisuudessakin korkealle osaamiselle, tutkimukselle ja innovaatioille. Suomea arvostetaan luotettavana ja ketteränä edelläkävijänä tutkimuksessa, korkeakoulutuksessa ja innovaatiotoiminnassa.

Kansainvälisyys, korkea laatu ja avoimuus muodostavat perustan tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän edelläkävijyydelle.

- Ketteryys ja luotettavuus?
- Verkostomainen toimintatapa
- Mikä erottaa Suomen muista maista? Avoimuus saa tukea.

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

*Suomi kasvattaa, houkuttelee
ja verkottaa
(huippu)kyvykkyyksiä.
Suomalaisten korkeakoulujen
opiskelijat ja tutkimus- ja
opetushenkilöstö liikkuu
kansallisesti ja
kansainvälisesti rakentaen
verkostoja ja vahvistaen
osaamista*

- Huippu -sanaan suhtautuminen vaihtelevaa
- Verkostojen rakentaminen ja verkottuminen keskeistä

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

Vuonna 2030 Suomi on osaavin ja kilpailukykyisin innovaatio- ja kokeilu ympäristö. Laadukkaat tutkimus- ja kehitysympäristöt ja osaamiskosysteemit tukevat tutkimusta ja oppimista sekä houkuttelevat osaajia Suomeen.

Onnistumme yhteistyöllä. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden yhteiskehittäminen ja tiedon yhteistuottaminen vahvistavat osaamista ja uudistavat työelämää.

- Laaja vuorovaikutus ja yhteistyö, niiden luomiseen satsaaminen keskeistä
- Tehdäänkö selkeitä valintoja painoalueista?

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

Suomi tuottaa ratkaisuja globaaleihin haasteisiin. Luomme uutta liiketoimintaa ja rakennamme pohjaa tulevaisuuden kasvualoille. Vahvimmilla osaamis- ja tutkimuskärjillämme olemme mukana maailman parhaissa verkostoissa.

- Ratkaisut syntyvät yhteistyössä
- Luomme / tuemme ja mahdollistamme uutta näissä yhteistyöverkostoissa
- Verkostojen ja järjestelmän rakentaminen myös itsessään vientituote
- Kärkien valinta?

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

- Liikkuvuus nähtävä monimuotoisesti
- Rahoitusmahdollisuuksien parantaminen keskeistä
- Profilointi herättää edelleen varautuneisuutta

Toimenpiteet korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laadun, vaikuttavuuden ja kansainvälistymisen vahvistamiseksi

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

- Yleislinja : ekosysteemiä ei voi ulkopuolelta väkisin käynnistää
- Tuetaan ja mahdollistetaan. Rahoitus ja toimijoiden aktiivisuus.
- Pois kapulakielisyydestä, konkreettista yhteistyön ja vuorovaikutuksen tukemista

Toimenpiteet tiedontuottaja- ja hyödyntäjätahoja kokoavien, edelläkävijäosaamiseen tähtävien osaamiskosysteemien perustamiseksi

Yhteistyön kulttuurilla edelläkävijyyttä

- Avoimuuden kehittämisen rinnalle avoimen datan hyödyntämisen edistäminen
- Huomiota avoimen datan vaatimuksen rinnalla kulkeviin asioihin kuten tietoturva, immateriaalioikeudet, datan kerääminen ja ylläpito sekä näiden kustannukset, digitointi
- Epäselvyyttä termeistä. Mitä on kansalaistiede? Mitä tarkoittaa "tiede vaikuttaa paikallisesti ja kansalaisten arjessa".

Toimenpiteet tieteen ja tutkimuksen avoimuudelle ja datanhallinnan hyödyntämiselle perustuvan vaikuttavuuden ja kilpailuedun vahvistamiseksi

Osavisiio 2 yhteenveto

- Osaaminen, laatu ja luotettavuus ovat tunnustettuja hyviä visioelementtejä. Ovat jo nyt tavoitteita, miten niiden saavuttaminen ja varmistaminen paranee nykyisestä?
- Selkeä painotusalueiden valinta on kipupiste. Halutaan selkeitä valintoja, vastapainona paljon "muutkin huomioitava"-tyyppistä keskustelua
- Globaalien ongelmien ratkaisuja ei tuoteta yksin vaan aktiivisella roolilla verkostoissa. Näiden avoimuudelle perustuvien verkostojen rakentaminen yksi korostuva visiotasoinen erikoistumisalue.
- Liikkuvuus ymmärrettävä laajasti. Kv-ulottuvuus itsestäänselvä osa verkostomaista toimintatapaa, ei vielä itsessään päämäärä.
- Avoin aineistojen (ja julkaisujen) hyödyntäminen on tärkeä tavoite, vaatii sekä korkeakoulusektorille että mm. yrityksille uudenlaisia mekanismeja (sopiva suojaus vs. avoin hyödyntäminen)
- Tärkeimmät yksittäiset keinot: tutkimusrahoituksen hakemisen yksinkertaistaminen, yhteistyön kannustimien vahvistaminen sekä kansainvälisten rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen

Vapaa sana

Tasapainoinen kokonaisuus ja toteuttamisen varmistaminen

- Useimpiin tavoitekokonaisuuksiin sinänsä positiivinen suhtautuminen
- Vision yhteys toimeenpanoon on vielä epäselvä
- Korkeakouluverkostoa ja rakenteellisia valintoja koskevan linjauksen puutetta arvostellaan
- Yhteistyön vahvistaminen ja negatiivisen kilpailun välttäminen saa mainintoja myös vapaa sana -osiossa, samoin konkreettisten (myös ei-) valintojen tekeminen
- Selkeä ja ymmärrettävä viestintä "kapulakielen" sijaan
- Resurssien ja jatkuvan kehittymisen varmistaminen toimeenpanossa

Visio 2030 on jokseenkin haastava, koska maailma muuttuu ripeää tahtia. Itse perusvisio voisi olla mahdollisimman yksinkertainen ja toisaalta joustava vähintäänkin toimintatapojen osalta, jotka voisivat tarkentua muutaman vuoden välein.

